

del, som de ikke hidtil have havt, fordi vi formene, at det er ønskeligt naar man kan yde den ene Part en Fordel, uden at det gaar ud over den anden Part eller nogen som helst Anden, da at gjøre det. Paa den Maade, vi have foreslaaet det, ydes der ikke alene Tiendeeteren den Fordel, at han faar sin Indtægt paa samme Maade som Tiendeyderne faae deres Udgifter, nemlig fast, hvorved den bliver aldeles beregnetlig, hvis han nemlig lader den blive staaende i kongelige Obligationer, men tillige den anden Fordel, at han, hvad Dieblif han vil, kan omsætte sin Kapital og anvende den paa anden Maade, hvis denne anden Maade er fordelagtigere end at lade Pengene blive staaende i kongelige Obligationer, af hvilke der ikkun trækkes Renter. Og at dette virkelig kan ske, naar man ordner Forholdet paa en bedre Maade end hidtil, beror paa den Hæmmelighed, at en forbedret Ordning altid medfører nye Tilstande, af hvilke begge Parter have Fordele. Det er det Samme, som finder Sted ved enhver fornuftig Handel og Omsætning, at det ingenlunde er saa, at den ene taber og den anden vinder; nei, det er netop saa, at, naar Omsætningen sker paa en retfærdig og hensigtsmæssig Maade, saa vinde begge Parter og ingen taber. En tredje Indvending, som det ærede Medlem havde mod dette Lovforslag, blev vel ikke fremsat i den samme skarpe Form, som af det ærede Medlem for Middelfart (H. C. D. Müller), og jeg maa tilstaa, at det kunde man ogsaa i Forveien vide, at det ærede Medlem, som er særlig finantshyndig, ikke kunde finde forsvareligt, men ikke bestomindre fremsatte det ærede Medlem som Indvending, at Afløsningen kunde fremkalde større finantistiske Vanfærligheder. Jeg skal imidlertid opsætte denne Side af Spørgsmaalet til nærmere Besvarelse under den Omtale, som jeg nu gaar over til, af den Kritik, der blev Lovforslaget tildel fra den ærede Finantsministers Side.

Den ærede Finantsminister indledede sit Foredrag med paa en saa klar Maade, at jeg føler det med mig selv, at det ikke vilde være mig muligt, selv om jeg nærmere havde overtaenkt det, at gjøre det paa en klarere og tydeligere

Maade, at paavise, at man ikke, naar man skal bedømme Kirketiendeeterens Vedligeholdelsespligt, kan gaa den Vej, at tage et vist Antal Aar og udregne, hvad Kirken i disse har kostet at vedligeholde, og derefter bestemme, at Gjennemsnittet af denne Sum er det, som Kirkenes Vedligeholdelse bør ansættes til. Dette udviklede den ærede Finantsminister saaledes, at jeg i Et og Alt kan henholde mig dertil, og jeg takker ham saameget desto mere derfor, som det forekommer mig, at det, som har yttrede i saa Henseende, gjorde det Indtryk paa enkelte ærede Medlemmer, som sikkerlig ikke endnu have havt Tid, til fuldstændig at sætte sig ind i Lovforslaget, som om det var en Indvending mod Lovforslaget, medens det tværtimod var en Understøttelse, som den ærede Minister gav Lovforslaget; thi den Vej ere vi ikke gaaede, og Grunden, hvorfor vi ikke ere gaaede den, er netop, at man gaabehart derved vilde komme til i høj Grad at gjøre Uret, idet man vilde komme til, at tage Meget fra dem, der havde vedligeholdt deres Kirker godt, og Lidet fra dem, der havde behandlet deres Kirker slet. Nei, vi ere gaaede den anden Vej, som ogsaa Finantsministeren omtalte, at der skal finde en Taxationsforetning Sted, og at man da ved at kigge om Tilstanden af Kirken og ved at kigge om Tilstanden af Tiendeeterens Forpligtelse ligeoverfor Kirken, kommer til et Resultat om, hvad virkelig den fremtidige Vedligeholdelse af Kirken, og hvad dermed staaer i Forbindelse, maa antages at ville koste i Gjennemsnit aarlig, og dette Beløb bliver saa kapitaliseret, og Kapitalen bliver i et uafhængeligt Indskrivningsbevis overleveret til Sognet. Og nu maa jeg indrømme, at det er ganske rigtigt, og det er Noget, som ogsaa har været mig og min Medforslagsstiller bevidst, da vi indbragte Lovforslaget, at her er en Vanfærlighed; det er vanfærligt at dømme om disse Forhold, man kan let tage noget feil. Men jeg maa tilstaa, at snarere end at Finantsministeren havde fremhævet dette, som Enhver kan sige sig selv, havde jeg ventet, at han havde bevidnet, at disse Vanfærligheder dog ikke ere saa store, som Folk antage; jeg havde haabet, at han, da han talte som